

Uit Biografie Jan van der Mast: 'Jacques Van Marken - De eerste sociaal ondernemer van Nederland'. Uitgever: Nieuw Amsterdam; ISBN 978 90 468 2095 7; pagina 499 e.v.:

“Het idee om bij de promotie van een industrieel product een beeldend kunstenaar in te schakelen is eind 19^e eeuw nieuw voor Nederland. Jacques van Marken, die vanaf het begin van zijn loopbaan groot belang hechtte aan 'visualiseren', had al in 1889 een docent van de Polytechnische school gevraagd om een affiche voor de Nederlandse Gist & Spiritusfabriek te maken.

Met de jaren ontstaat een nauw netwerk tussen de Delftsche Nijverheid en lokale kunstenaars, die veelal als docent op de Polytechnische School werken of bij De Porceleynse Fles. Rond 1894 wordt de horizon verbreed en wordt het een vast deel van de reclamecampagne om landelijk bekende kunstenaars opdrachten te verstrekken een van de Delftsche Nijverheid-producten op een originele manier onder de aandacht te brengen. Bij de selectie van deze kunstenaars wordt gretig gebruikgemaakt van de kennis van Hugo Tutein Nolthenius, directeur N.O.F. (Nederlandse Olie Fabriek) Hij is een gepassioneerd kunstverzamelaar, die zich net als Helene Kröller-Müller laat adviseren door 'kunstpaus' Henk Bremmer en in de woonkamer van zijn huis aan de Nieuwe Plantage 'De aardappeleters' aan de muur heeft hangen: een van de twaalf Van Gogh-doeken in zijn collectie.

Zo geeft de N.O.F. in het jaar dat het prijsvraagboekje uitkomt (1894) aan kunstenaar Jan Toorop de opdracht een wervend affiche te maken ten behoeve van de slaolie. Toorop krijgt daarbij alle artistieke vrijheid en komt met een lithografie waarop twee aristocratische dames bezig zijn sla aan te maken, maar het beeld wordt vooral gedomineerd door parallel golvende, kronkelende lijnen. De pinda's verwijzen naar het productieproces: de pinda's uit Senegal worden geperst tot slaolie. Het affiche, dat zal uitgroeien tot een icoon van de Nederlandse art nouveau of Jugendstil, krijgt bij het grote publiek de spottende naam van 'slaoliestijl'. Met die naam krijgt de N.O.F., dat na een fusie in 1897 Calvé heet, de beste reclame die het concern zich heeft kunnen wensen.

De initiatieven die de Delftsche Nijverheid eind negentiende eeuw op promotiegebied ontwikkelt (projectiewagen, film, kunstzinnige affiches) om het grote publiek te bereiken, weerspiegelen de overgang naar een nieuw tijdperk. Reclame wordt onmiskenbaar onmisbaar geacht.”

Uit Wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Toorop :

Jan Toorop, was een van de belangrijkste Nederlandse beeldend kunstenaars uit de periode 1880-1910. Aanvankelijk schilderde hij in impressionistische stijl, maar via het pointillisme ontwikkelde hij zich tot symbolistisch schilder. Ook was hij actief als portrettekenaar en ontwierp hij keramiek, reclameaffiches en boekbanden. De Nederlandse art nouveau wordt vaak met zijn werk geassocieerd. In de laatste twintig jaar van zijn leven was hij

sterk rooms-katholiek geïnspireerd. Hij was de vader van Charley Toorop, grootvader van de kunstenaar Edgar Fernhout en de cineast John Fernhout en overgrootvader van Rik Fernhout - vier generaties kunstenaars. Op 3 maart 1928 overleed hij in Den Haag, 69 jaar oud.

Jan Toorop werd geboren op Midden-Java. In 1863 verhuisde de familie naar het eiland Banka waar zijn moeder geboren was; vader Toorop werd daar administrateur bij een tinmijn. De wilde en geheimzinnige natuur van het oerwoud op Banka waarmee zijn vader hem liet kennismaken en het schaduwspel van wajangpoppen waarmee in zijn jeugd de avond kon worden gevuld, lieten een blijvende indruk na. Deze ervaringen prikkelden zijn fantasie en inspireerden het spel van bewegende lijnen in zijn symbolische werken. Hij vermengde in zijn symboliek invloeden van het westen met die van het oosten.

Jan Toorop had een donkere huidskleur en verhulde niet dat hij van gemengde afkomst was, een Indo in het Nederlands taalgebruik. Zijn exotische uiterlijk had een betoverende invloed op sommige van zijn bewonderaars, met name vrouwelijke, die hij vermaakte met verzonnen verhalen over de Javaanse aristocratie. Zijn onderhoudende en beminnelijke aard bezorgde hem gemakkelijk vrienden. Toorop was kosmopoliet maar bleef zijn Indische achtergrond trouw. In een interview zei hij hierover: "Indië kan niet uit mij worden weggedacht. De grondslag van mijn werk is Oostersch." Na anderhalf jaar school in Batavia vertrok Jan in 1869 naar Nederland om daar een betere opleiding te krijgen. Van 1876 tot 1878 studeerde hij aan de Polytechnische School in Delft. Oorspronkelijk was zijn opvoeding op het commerciële gericht, maar zijn artistieke belangstelling bracht hem naar de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam, van 1880 tot 1882.

In Nederland ontwikkelde Toorop zijn 'lineair idealisme' in een religieus gerichte art-nouveaustijl, waarmee hij de richting van het symbolisme insloeg. In 1894 maakte hij de lithografie voor de N.O.F. ter promotie van Delftsche Slaolie, waarin de Jugendstil sterk tot uitdrukking kwam. In het ontwerp van Toorop is alle diepte vermeden en hij heeft niet geprobeerd om er een schilderij van te maken. De vlakken naast de vrouwenfiguren zijn helemaal opgevuld met golvende lijnen.

Zie ook: <http://jantoorop.com/> :

“Jan Toorop was in de jaren 80 de meest internationale kunstenaar van Nederland. Via hem kwamen zijn tijdgenoten in aanraking met wat er in België en Frankrijk gebeurde. Werk van Franse tijdgenoten zoals Monet kende men in Nederland nog nauwelijks.

Toorop organiseerde de eerste tentoonstelling van het werk van Vincent van Gogh. De tentoonstelling bracht een schok teweeg. Van Goghs uitzonderlijk kleurige schilderijen oefenden grote invloed uit op de jongere generatie kunstenaars.”

Van het affiche bestaan verschillende gekleurde versies:

